HET DROOM PAD

Twan Huys

HET DROOM PAD

2026 Prometheus Amsterdam

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te achterhalen. Aan hen die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op enig recht, wordt verzocht contact op te nemen met Uitgeverij Prometheus, Herengracht 48, 1015 BN Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

© 2026 Twan Huys
Omslagontwerp Jan van Zomeren
Foto's Twan Huys
Kaarten en illustraties Tsjisse Talsma
Foto auteur Dana Lixenberg
Lithografie afbeeldingen Pixel-it
Zetwerk Mat-Zet bv
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5495 0

Voor Jack

‘Als men wil reizen, moet men te voet gaan.’
Jean-Jacques Rousseau – *Emile*

‘Not all those who wander are lost.’
J.R.R. Tolkien – *The Lord of the Rings*

Inhoud

PROLOOG – 11

WARMLOPEN – 24

HET DROOMPAD – 39

ETAPPE ÉÉN – 46

VERDWAALD – 90

ETAPPE TWEE – 98

HALF VERWEESD – 134

DE VERGETEN BERGHELDIN – 147

ETAPPE DRIE – 158

VERWEESD, MAAR NIET VERLOREN – 226

NAWOORD – 239



Proloog

Aangekleed zit hij op de rand van het ziekenhuisbed. Hij hoort hier niet en van een operatie kan al helemaal geen sprake zijn.

Mijn vader wil maar zeggen: hij is hier eerder bezoeker dan patiënt. Er is niets met hem aan de hand. Hij maakt volop gewaagde grappen met de verpleegster en met een voor mij onbekende man in het bed naast hem. Ze lijken elkaar al jarenlang te kennen.

'Start de auto, we gaan onmiddellijk naar huis. Ik ben kerngezond en heb hier helemaal niets te zoeken.'

Mijn zus en ik kijken hem bezorgd aan.

Mijn vader lijkt de oude, maar dat is hij zeker niet.

Het is begin november 2022. Na een lange wandeling van vijftien kilometer met zijn bejaarde vrienden van de Katholieke Bond van Ouderen in de Peel komt hij 's avonds vermoeid thuis. Liggend op de bank, raakt hij even letterlijk van de wereld. Een zwart waas versluiert zijn geheugen, lezen lukt niet meer en hij moet zoeken naar zinnen. Na een paar minuten kan hij geen woord meer uitbrengen. Ergens in zijn hersenen blokkeert een klein propje een bloedvat.

De stroom hapert, de flipperkast gaat op tilt.

Mijn moeder belt de huisarts en er volgt een haastige doorverwijzing de volgende dag naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Het onderzoek in het VieCuri Medisch Centrum in Venlo wijst op een lichte TIA.

Minder prettig is het bericht van de bijvangst: tijdens een scan blijkt dat mijn vaders halsslagader bijna volledig is dichtgeslibd. Alleen een spoedoperatie kan volgens de behandelend cardioloog een fataal herseninfarct voorkomen. Maar er is een serieuze kans op verlamming en spraakstoornis, houdt de cardioloog mijn zus en mij voor. En hij waarschuwt: 'Een mooi leven van uw vader eindigt dan als een nachtkaars.'

'Hartstikke gevaarlijk zo'n operatie,' weet mijn vader. Zijn veel jongere buurman op zaal heeft het zojuist zelf gezegd. De man zit in het verband en heeft net zo'n halsslagaderoperatie ternauwernood overleefd. *Let's go*, weg van hier. Terug naar Horst, naar zijn vrouw en zijn vertrouwde appartement.

Mijn vader is ijzersterk. Altijd geweest. Drieëntwintig jaar geleden kreeg hij zijn eerste TIA. Twee dagen in het ziekenhuis en daarna weer zo fit als een hoentje naar huis. Dat was het enige malheur in een tot nu toe rijk en actief leven van bijna negentig jaar.

Samen met mijn moeder heeft hij me aangestoken met het wandelvirus en alles wat daarbij aan flora en fauna op ons pad kwam. Orchideeën in het Gerendal, daslook of zinkviooltjes in het Geuldal. Geen bloem of boom ging onbenoemd aan ons voorbij. Koolmezen, bonte spechten, heggenmussen en de zeldzame wielewaal, ze stonden allemaal op zijn netvlies. Misschien geen volbloed ornitholoog, maar dan toch een zeer verdienstelijk vogelspotter. Hij droeg tijdens onze lommerrijke tochten door de Zuid-Limburgse heuvels zijn kennis aan mijn zus Peet en mij over. Duizenden kilometers hebben we met zijn vieren afgelegd, later aangevuld met vrienden, verkering en uiteindelijk met twee nieuwe gezinnen inclusief vier kleinkinderen. Een jaarlijkse traditie, al bijna veertig jaar lang. Met tien man dagenlang meanderen langs de Geul en de Gulp, door Epen, Vijlen, Slenaken, Mechelen en Noorbeek. Na afloop voor drank en eten naar de Zwarte Ruiter, Moeder de Gans of Hotel Berg en Dal.

Maar nog nooit hadden we met zijn tweeën gewandeld. Altijd waren we met de familie, maar nooit alleen. Vaak heb ik gemerkt dat een wandeling met zijn tweeën intiem is. Zonder elkaar aan te kijken de gedachten de vrije loop laten in een mooi landschap, dat leidt tot betere, diepgaande gesprekken.

Een tocht van vader en zoon door Zuid-Limburg, het Toscane van Nederland. Juist dat plan had zich de afgelopen weken in mijn hoofd vastgezet. We zouden nog niet eerder gevoerde gesprekken hebben, over het leven en de dood, over de liefde, zijn lange huwelijk met mijn moeder, over twijfel en geluk. Misschien was er nog meer wijsheid en advies te halen. Na afloop zouden we de wandeling afblussen met Gulpener-bier en een Limburgse maaltijd 'zoar vleisch' met frieten in herberg De Smidse in Epen, onze favoriet.

Zo had ik het me voorgesteld. Het was immers nog niet te laat, zijn lichaam in optima forma en zijn geest scherp.

Althans, dat dacht ik een week geleden nog.

Het advies van de cardioloog is helder. 'Bij de meeste mannen van zijn leeftijd vind ik het risico van een operatie te groot, maar uw vader is voor een man van negenentachtig jaar in topconditie. Ik durf die operatie wel aan. Bovendien, de kans op een herseninfarct is zonder een operatie echt heel hoog. U wilt uw vader niet laten eindigen als een kasplant.'

Een compliment verpakt in een dreigement.

En nee, natuurlijk willen we hem nog jaren houden zoals hij is. Lief, slim, wijs, nieuwsgierig, wat eigenlijk niet. Een man met een gouden hart.

Zonder enige taboes of dogma's zijn we opgevoed. We kregen wijs advies op het juiste moment, maar nooit dwingend. Mijn ouders gaven alle ruimte en vooral vertrouwen. Terwijl ze zelf werden omringd door een ravage van gebroken families. Twee echtscheidingen en een gewelddadige schoonbroer die mijn moeders zus geregeld in elkaar sloeg.

Tijdens familiefeesten bulderden de basstemmen van mijn moeders broers en de alto's van haar zussen door de kamer. Ongeremd werd er op turbokracht gelachen, gediscussieerd en gehuild. Naarmate de avond vorderde namen de drankinname en de herrie toe. Er werd gewalst en gezongen. Op de slaapverdieping van ons huis trilden onze bedden, maar het geluidsdecor van beneden was warm en geruststellend. Alleen in Limburg klinken de avonden zo. Carnaval beperkt zich niet tot het voorjaar, dat is het grote geheim van de provincie. Beneden vierden broers en zussen het leven op volle kracht, tinnitus bestond gelukkig nog niet.

Mijn vaders familie keek op die avonden geamuseerd toe. Bij zijn drie zussen en zijn broer was het leven minder temperamentvol. Geen Italiaanse opera, geen Maria Callas, nul drama.

Zeker, ook in zijn familie was er rampspoed. Zijn broer was een onverzadigbare bierdrinker en lag uiteindelijk gevloerd in zijn keuken in een grote plas met bloed. Hij overleed aan een aneurysma. Mijn vaders drie zussen stierven aan de familiekwaal, kanker. Na de dood van zijn ouders, broer en zussen voelde hij zich soms alleen. Melancholie zat niet in zijn aard, en toch was het eenzamer tijdens de luidruchtige familieavonden, nu alleen nog aangevoerd door de familie van mijn moeder.

Limburg is het cement van onze hechte familieband. Carnaval, walsen, Rowwen Hèze en in ruime mate goed eten en drinken. Overslaan van familiefeesten is in deze provincie taboe en communiceren met elkaar doen we alleen in het Limburgs dialect, er is geen andere weg.

Nederlands is een prima taal, maar voor ons toch afstandelijk, minder persoonlijk, niet intiem. Ik zou met mijn ouders en zus geen gesprek kunnen voeren in iets anders dan het Limburgse dialect. Bij de introductie van mijn Britse vriendin, die gelukkig al perfect Nederlands sprak, hield mijn familie het precies vijf minuten vol in het Hollands. Daarna schakelden we als vanzelfsprekend weer over naar het Limburgs dialect. Sterker nog, we hadden het niet eens in de gaten. Mijn zwager uit de Randstad overkwam hetzelfde. Ik weet het, het klinkt asociaal en dat is

het in de oren van buitenstaanders ook. Mijn vriendin vroeg na vertrek bij de familie of wij wel doorhadden dat ze geen woord van het gesprek had kunnen volgen.

'Zeker, wen er maar aan. Wij kunnen echt niet anders,' riep ik lachend. 'Leer snel Limburgs.'

Zeventig jaar lang waren mijn ouders toch vooral de rots en het anker in de familiebranding. Wijs, vrolijk en vanzelfsprekend onsterfelijk. Die twee, dachten wij, overleven alles. Een leven zonder mijn ouders was onvoorstelbaar. Een gouden duo. Voor hun drieënzestigjarige huwelijk daalde de burgemeester van Horst uit zijn gemeentepaleis af naar hun appartement met een feestelijke oorkonde, een brevet voor het lange samenzijn. Het huwelijksdiploma hing later boven hun bed te pronken. Waar hadden ze zo veel geluk aan verdiend, vroegen ze zich geamuseerd af.

Pap ligt in de ziekenboeg met panoramisch uitzicht over de Maas. Het rivierlandschap dat hij uit-en-te-na kent na een leven lang Limburgse wandelingen. Een prachtige kamer, *a room with a view*, maar met onzeker vooruitzicht.

Ondanks zijn aanvankelijke verzet tegen iedere medische behandeling loodsen we hem toch met zachte hand richting een operatie. De arts zet er vaart achter en een week later rijden we gedrieën, mijn ouders en ik, vanuit Horst naar het ziekenhuis in Venlo. De weekendtas met pyjama en tandenborstel op de achterbank. Hij heeft zich inmiddels, onder permanent protest, bij zijn lot neergelegd.

We blijven nog een uur rondhangen en dan nemen mijn moeder en ik afscheid met een knuffel en een dikke zoen. Mijn moeder laat de tranen de vrije loop, daar is ze gelukkig goed in. Niks opkroppen is haar devies, zeker geen tranen en vooral ook geen kritiek op haar levensgezel.

Ooit vroeg ik haar naar het geheim van hun goede huwelijk.

'Je vader is zo gesloten als een oester, maar ik niet. Ik heb altijd alles tegen Frits gezegd, goed en slecht. Ik gooi het er allemaal uit, ook als ik weet dat ik ongelijk heb.'

Hun levens zijn totaal vergroeid als de takken van de stokoude blauweregen gevlochten over de pergola achter ons ouderlijk huis, mijn vaders grote trots.

Altijd gericht op elkaar en op de families van hun dochter en zoon. Met een aanhangwagen verhuisden ze me naar mijn eerste studentenstad Tilburg.

Later naar Maastricht en uiteindelijk naar Amsterdam, de stad waar ik van droomde, maar nooit had gedacht er uiteindelijk terecht te komen.

Ze vierden samen met onze vrienden verjaardagen, bruiloften en feesten zonder aanleiding. Zonder mijn ouders was een feest niet compleet. Mijn ouders zagen vriendinnen komen en gaan en bekommerden zich om mijn liefdesverdriet.

Tot een goede vriend mijn eerste en tegelijkertijd allerlaatste blind date organiseerde.

Op het afgesproken tijdstip en de locatie zie ik door het voordeurraam van een grachtenpand op de Leidsekade in Amsterdam gracieuze voeten en elegante benen een wenteltrap afdalen. Het lichaam van een danser en een lief, lachend gezicht. Voor het eerst in mijn leven ben ik op slag verliefd op de mooiste vrouw ter wereld en weet het zeker: deze keer is het voor eeuwig.

Gelukkig denkt zij er ook zo over.

Binnen drie maanden wonen we samen in Amsterdam, na zes maanden springen we in het diepe en emigreren voor mijn correspondentschap bij de televisie naar Washington DC. Een journalistieke achtbaan volgt, met twee presidentsverkiezingen, terreuraanslagen op 11 september 2001, oorlogen in Afghanistan en Irak en orkaan Katrina in New Orleans.

Tussendoor maken we lange wandeltochten op het eiland Maui in Hawaï. Bij een paradijselijke waterval zien we dronken koeien ronddwalen die zich te goed doen aan gefermenteerde passievruchten. We zeilen aan de oostkust van Block Island via Martha's Vineyard naar Nantucket en raken verliefd op de granieten staat, New Hampshire, waar we een deel

van de Appalachian Trail lopen. Gelukkig deelt Cheryl mijn wandelpassie.

Zeven zomers lang vliegen mijn ouders ieder jaar naar de Verenigde Staten, ook zij raken verliefd op het land. In New York vieren ze in 2005 ons huwelijk samen met vrienden en familie op een oude stoomboot in de Hudsonrivier. Mijn vader zie ik aan het eind van de avond aangeschoten aan de bar, diep in gesprek met de zwarte priester Milton C. Williams van de anglicaanse kerk die ons huwelijk had ingezegend. Samen drinken ze voor de gelegenheid meegesmokkelde oude Hollandse jenever. Een jaar later steken ze opnieuw de oceaan over, nu voor de geboorte van onze zoon Jack. Eindeloos geluk.

Houdt dat stand na morgen?

Wordt mijn vader wakker uit zijn narcose en is hij dan weer de oude?

De chirurg belooft ons direct na de operatie te bellen. Het is voor het eerst stil in de auto als mijn moeder en ik vanuit het ziekenhuis naar hun appartement rijden. Ik blijf die nacht slapen en help haar stramme lichaam 's avonds uit de steunkousen en bh, een klus die mijn vader normaal gesproken in de avond en ochtend voor zijn rekening neemt.

De volgende ochtend duurt eindeloos. Laat in de middag belt de chirurg met het verlossende woord. De operatie is geslaagd, maar mijn vader is verward en zeer onrustig. Hij heeft een zwaar delier en trekt constant het infuus uit zijn arm.

We schrikken als we hem later die dag bezoeken. Hij is maar half bij kennis en slaat wartaal uit, herkent ons wel, maar daarmee is ook alles gezegd. Die nacht klimt hij uit het ziekenhuisbed en spookt halfnaakt door de gangen.

In de ochtend leer ik van een van de verplegers een nieuwe term: 'vrijheidsbeperkende interventies'. Hij laat ons camerabeelden zien van mijn vader die permanent probeert de infusen uit zijn arm te halen. 'Als dit zo door blijft gaan en uw vader gaat weer dwalen, kan het vannacht noodzakelijk zijn hem te fixeren met een buikband, in combinatie met pols- en enkelbanden.'